

ประโยค ๑-๒

แปล มคธเป็นไทย

สอบ วันที่ ๒๕๖

แปล โดยพยัญชนะ

๑ สาวตถิยัม กิริ อานนท์เสฏฐิติ นาม อัสติโกฏฐิวิโว มหามจฺฉริ อโหสิ ฯ โส อหฺวตฺตมมาสํ
ญฺาตเก สหฺนึปาเตตฺวา ปุตฺตํ มฺลลสิรี นาม ตีสุ เวลาสฺ เหว โหวตติ "อิหํ จตฺตาศีสโกฏฐิณํ พหฺตติ
สญฺญํ มา อกริ, วิชฺชมานํ ฐนํ น ทาทพฺพํ, นวํ ฐนํ อุปฺปาเตตพฺพํ, เอเกกมฺปิ ทิ กหาปณํ วยํ
กโรนฺตสฺส, ฐนํ ชียเตว; ตสฺมา

"อญฺชนานํ ชยํ ทิสฺวา อฺปจิกานญจ อางยํ
มฺรฺณญจ สมารุํ ปณฺทิตฺโต อรฺมมาเสติ" ฯ

โส อปรน สมเยน อตฺตโน ปญฺจมาหิณี ปุตฺตสฺส อนาจิกฺขิตฺวา ฐนนิสฺสิตฺโต มจฺเจรฺมลลฺลิโน
กาลํ กตฺวา, ตสฺเสว นครสฺส เอกสฺมี ทฺวารคามเก จณฺฑาลานํ กุสฺสทฺสํ ปฏฺิวสฺติ; ตตฺถเกสิสฺสา
จณฺฑาลิยา กุจฺฉิสฺมี ปฏฺิสหฺนึ คณฺหิ ฯ ราชา ตสฺส กาลกิริยํ สุตฺวา ปุตฺตมสฺส มฺลลสิรี ปกฺโกสาเปตฺวา
เสฏฐิฐฺฐาเน รฺฐเปสิ ฯ ตมฺปิ จณฺฑาลกุสฺสทฺสํ เอกโหว ภาติยา กมฺมํ กตฺวา ชีวฺมานํ ตสฺส
ปฏฺิสหฺนึคฺคฺคณฺกาลโต ปฏฺฐาย เหว ภาติ ลภาติ น ยาปนมตฺตโต ปรี ภาตฺตปิณฺฑมฺปิ ฯ เต "มยํ
เอตฺรทฺธิ กมฺมํ กโรนฺตปิ ปิณฺฑมตฺตํ น ลภาม, อมฺหากํ อนฺตเร กาลกณฺณิยา ภวิตพฺพนฺติ เทว
โกฏฐฺฐาสฺสา หุตฺวา, ยาว ตสฺส มาตาปิตโร วิสุํ โหเนติ, ตาว วิภฺชิตฺวา "อิมสฺมี กุเล กาลกณฺณิ
อุปฺปาเนหฺมาติ ตสฺส มาตฺรํ นีหฺริสุ ฯ ยาวสฺสา โส กุจฺฉิตฺโต, ตาว ยาปนมตฺตมฺปิ กิจฺเจน ลภิตฺวา
ปุตฺตํ วิชฺชายิ ฯ ตสฺส หตฺถปาทา จ อกฺขิณี จ กณฺณวา จ นาสา จ มฺขญฺจ น ยถาญฺฐาเน อหฺลํ ฯ

แปล โดยอรรถ

๒ โส เอรฐฺเปเน อญฺคเวกฺลเลน สมฺนฺนาคโต ปฺสฺปิสาจโก วิย อติวิย วิฐฺโป อโหสิ ฯ เหว
สฺนฺเตปิ น มาตา น ปริจฺจชิ ฯ มาตุ กุจฺฉิยํ วสิตฺตฺตสฺสมี ทิ สินฺโท พลฺวา โหติ ฯ

เฉลย

ฉบับ.๓ อานนทเสฏฐิติ วตฺตฺ น.๑๒๐-๑๒๑

แปล โดยพยัญชนะ

๑. สาวตถิยํ กิร อานนทเสฏฐิติ นาม **อัสติโกฏิวิภโว** มหามจฺจรี อโหสิ ฯ โส **อนนทชุตฺตมมาลํ** ญาตเก **สนฺนิปาเตตฺวา** ปุตุตํ มฺลลสิรี นาม ตีสุ เวลาสฺ เหว **โหวทติ** "อิทํ จตฺตาฬีสโกฏิธนํ พหุติ สณฺณํ มา อกริ, วิชฺชมานํ ธนํ น ทาทพฺพํ, นวํ ธนํ อุปฺปาเตตพฺพํ, เอเกกมฺปิ ทิ กหาปณํ **วณฺ** กโรนฺตสฺส, ธนํ ชียเตว;

๑. ได้ยินว่า ชื่อ อ.เศรษฐีชื่อว่าอานนท์ **เป็นผู้มีสมบัติอันบุคคลพึงเสวยมีโกฏิแปดสิบเป็น-
ประมาณ** เป็นผู้มีความตระหนี่มาก ได้มีแล้ว ในพระนครชื่อว่าสาวตถิ ฯ (อ.เศรษฐีชื่อว่าอานนท์) นั้น
ยังญาติ ท. **ให้ประชุมกันแล้ว ลิ่นเดือนด้วยทั้งกิ่งโดยลำดับ ย่อมกล่าวสอน** ซึ่งบุตร ชื่อว่า มฺลลสิรี
ในเวลา ท.สาม อย่างนี้ **ว่า (อ.เจ้า)** อย่าได้กระทำให้แล้ว ซึ่งความสำคัญ **ว่า** อ.ทรัพย์มีโกฏิสี่สิบเป็นประมาณ
นี้ เป็นทรัพย์มาก **(ย่อมเป็น)** ดังนี้, อ.ทรัพย์ อันมีอยู่ **(อันเจ้า)** ไม่พึงให้, อ.ทรัพย์ อันใหม่ **(อันเจ้า)**
พึงให้เกิดขึ้น, เพราะ **ว่า (เมื่อบุคคล)** กระทำอยู่ ซึ่งกหาปณะ แม้อันหนึ่ง ๆ **ให้เป็นทรัพย์เสื่อมไป,**
อ.ทรัพย์ ย่อมลือนไปในันเทียว,

ตสฺมา

"อญฺชนานํ ขยํ ทิสฺวา อุปฺจิกานนฺจ **อาจยํ**
มฺรฺชนนฺจ **สมหารํ** ปณฺตฺทิตฺ ฆรฺมวเสติ" ฯ

เพราะเหตุนี้

อ.บัณฑิต เห็นแล้ว ซึ่งความลือนไป **แห่งยาเป็นเครื่อง-
หยอด ท. (ด้วย) ซึ่งความก้อยั้ง** แห่งปลวก ท.ด้วย **ซึ่งอัน-
ประมวลมา** แห่งแมลงผึ้ง ท. ด้วย **พึงอยู่ครอง** ซึ่งเรือน
ดังนี้ ฯ

โส อปรน สมเยน อตตโน **ปญจมหานิธี** ปุตตสส อนาจิกขิตวา **ธนนิสสิโต มจเจอร์มลลิโน**
กาลั กตวา, ตสเสว นครสส เอกสมี **ทวารคามเก** จณฺทาลานั **กุลสทสสั** ปฏิวสติ; ตตฺเถกิสฺสา
จณฺทาลิยา กุจฺฉิสฺมี ปฏิสฺนธี จณฺทึ ฯ

โดยสมัย อื่นอีก **(อ.เศรษฐี)** นั้น ไม่บอกแล้ว **ซึ่งขุมทรัพย์ใหญ่ห้า** ของตน แก่บุตร
ผู้อาศัยแล้วซึ่งทรัพย์ ผู้มีความเศร้าหมองเพราะมลทินคือความตระหนี่ กระทำแล้ว ซึ่งกาละ, **อ.พันแห่ง-**
ตระกูล แห่งคนจันฑาล ท. ย่อมอยู่เฉพาะ **ในบ้านใกล้ประตู** แห่งหนึ่ง แห่งพระนคร นั้นนั้นเที่ยว,
ถือเอาแล้ว ซึ่งปฏิสนธิ ในท้อง ของหญิงจันฑาล คนหนึ่ง **(ในพันแห่งตระกูล)** นั้น ฯ

ราชา ตสส **กาลกิริยั** สุตวา ปุตฺตมสส มุลสิริ ปกโกสาเปตวา เสฏฺฐิสฺสฺสาเน รุเปสิ ฯ ตมปิ
จณฺทาลกุลสทสสั เอกโตว **ภติยา** กมมํ กตวา **ชีวามัน** ตสส **ปฏิสฺนธิคฺคทณฺกาลโต** ปฏฺฐาย เวน
ภตตี ลภติ **น ยาปนมตฺโต** ปรี ภาตฺตปิณฑมฺปิ ฯ

อ.พระราชฯ ทรงสดับแล้ว **ซึ่งการกระทำซึ่งกาละ (แห่งเศรษฐี)** นั้น **(ทรงยังราชบุรุษ)** ให้เรียกมาแล้ว
ซึ่งมูลสิริ ผู้เป็นบุตร **(ของเศรษฐี)** นั้น ทรงตั้งไว้แล้ว ในตำแหน่งแห่งเศรษฐี ฯ อ.พันแห่งตระกูลแห่ง-
คนจันฑาล แม่นั้น กระทำแล้ว ซึ่งการงาน **เพื่อค่าจ้าง** โดยความเป็นอันเดียวกันเที่ยว **เป็นอยู่อยู่**
ย่อมไม่ได้ ซึ่งค่าจ้างนั้นเที่ยว, **(ยอมไม่ได้)** แมซึ่งก้อนแห่งรัต อื่น **จากอาหารสักว่าเป็นเครื่องยังอัตภาพ-**
ให้เป็นไป จำเดิม แต่กาลเป็นที่ถือเอาซึ่งปฏิสนธิ **(แห่งทารก)** นั้น ฯ

เต “มย์ เอตรีที กมมฺ กโรนุตาปี ปีณุมตตํ น ลมาม, อมหากํ อนุตเร กาลกณณินยา ภวิตพพนติ
เทว โภฏฐาสา หุตฺวา, ยาว ตสฺส มาตาปีตโร วิสุํ โหนฺติ, ตาว วิชิตฺวา “อิมสฺมี กุเล กาลกณณิน
อุปปนฺนาติ ตสฺส มาตํ นีหริสุํ ๑

(อ.ชน ท.) เหล่านั้น (กล่าวแล้ว) ว่า อ.เรา ท. แม้กระทำอยู่ ซึ่งการงาน ย่อมไม่ได้ (ซึ่งอาหาร)
สักว่าก่อนข้าว ในกาลนี้, อันหญิงกาลกณณินี พึงมี ในระหว่าง แห่งเรา ท. ดังนี้ เป็นส่วนสอง เป็น,
อ.มารดาและบิดา ท. (ของเด็ก) นั้น ย่อมมี แผนกหนึ่ง เพียงใด, แยกกันแล้ว เพียงนั้น นำออกแล้ว
ซึ่งมารดา (ของเด็ก) นั้น (ด้วยอันคิด) ว่า อ.หญิงกาลกณณินี เกิดขึ้นแล้ว ในตระกูล นี้ ดังนี้ ๑

ยาวสุสา โส กุจฺจโคโต, ตาว ยาบมตฺตมฺปี กิจฺเชน ลภิตฺวา ปุตฺตํ วิชยิ ๑ ตสฺส หตฺถปาทา จ
อกฺขินี จ กณฺณา จ นาสา จ มุชฺชจ น ยถาภูตฺตานเ อเหตุํ ๑

(อ.เด็ก) นั้น เป็นผู้ไปแล้วในท้อง (ของหญิง) นั้น (ย่อมเป็น) เพียงใด, (อ.หญิงนั้น) ได้แล้ว (ซึ่งอาหาร)
แม้สักว่าเป็นเครื่องยังอัตภาพให้เป็นไป โดยยาก เพียงนั้น ตลอดแล้ว ซึ่งบุตร ๑ อ.มือและเท้า ท. ด้วย
อ.นัยน์ตา ท. ด้วย อ.หู ท. ด้วยอ.จมูก ด้วย อ.ปาก ด้วย (ของเด็ก) นั้น ไม่ได้มีแล้ว ในที่อย่างไร ๑

แปล โดยอรรถ

๒ โส เอวรุเปน **องคเวกุลเลน** สมนนาคโต **บัสฺปิสาจโก** **วีย** อติวีย วิฐโป อโหสิ ฯ เอว
สนฺเตปิ น มาตา **น ปริจฺจชิ** ฯ มาตุ กุจฺฉิยํ วสิตฺตฺตสฺมี ทิ **สิเนโท** พลวา โหติ ฯ

๒ ทารกนั้น ประกอบด้วย**ความวิกลแห่งอวัยวะ**เห็นปานนั้น ได้มีรูปน่าเกลียดเหลือเกิน
ดุจปีศาจคลุกฝุ่น ฯ แม้เมื่อเป็นเช่นนี้ มารดาก็**ไม่ละบุตร**นั้น ฯ จริงอยู่ มารดาย่อมมี**ความเยื่อใย**เป็นกำลัง
ในบุตรที่อยู่ในท้อง ฯ